

ناگهان شعر

محمد کاظم کاظمی

شعری خطاب به فارسی ستیزان
خواب دیدی که خطهٔ خورشید همه در بست، در قبالهٔ توست کابل و بلخ و یامیان، با تو کابل و بلخ و یامیان شده‌اند خواب دیدی که مشت می‌کوبی همچنان با تمام نیرویت ولی این را بدان که سندان‌ها همه با مشت امتحان شده‌اند وطن فارسی نه آن قریه است که به تاراج این و آن برود روزگاری در این وطن حتی مغولان فارسی‌زبان شده‌اند این وطن مرزروشنی دارد مرز آن، واژگان «شهنامه» است وارثان «خرانه» را چه شده‌است که در این خطه، مرزبان شده‌اند؟ قابل ذکر نیست البته شاعران برادر ما هم شاعر قابلی اگر شده‌اند با گلستان و بوستان شده‌اند ***

امیر علی سلیمانی

پیش از توبی گمان هیجانی نداشتم شاعر اگر چه بودم، آنی نداشتم

این که همه جهان منی حرف روشنی است پیش از تو هیچ گاه جهانی نداشتم

آن قدر با منی که تصور نمی‌کنم عشق تور ارفیق! زمانی نداشتم

من قبل اتفاق شب انگیز چشم‌هات انگیزه‌ای برای جوانی نداشتم

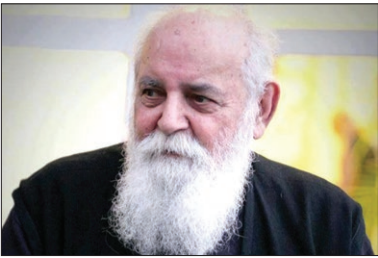
ای شعر! ای که لکنت من با تو خوب شد ای شعر! ای که بی‌توزبانی نداشتم

ای باد! اشک‌های مرا سوی او ببر من از قدیم نامر سانی نداشتم

ادبی

سنگ آر امگاه «سایه»

امروز نصب می‌شود

مراسم نصب سردیس و سنگ مزار امیر هوشنگ ابتهاج امروز برگزار می‌شود. فرزند این شاعر فقید با اعلام این خبر در صفحه‌خود نوشته‌است: «روز چهارشنبه، ۲۳ شهریور ساعت ۱۹ پس از روزها تلاش و آماده‌سازی، برای سنگ آر امگاه و نصب سردیس در باغ محشتم رشت گرد هم می‌آییم». هوشنگ ابتهاج، پس از تحمل دوره‌ای بیماری، بامداد ۱۹ مرداد در گذشت و پیکر او پس از رسیدن از آلمان، ۵ شهریور در باغ محشتم رشت آرام گرفت.

موسیقی

کنسرت‌های همایون شجریان و سالار عقیلی در خارج از کشور

تور کنسرت خوانندگان ایرانی در خارج از کشور که از چندی قبل آغاز شده‌است، همچنان ادامه دارد و روزهای پیش‌رو خوانندگان و گروه‌هایی مانند همایون شجریان و سالار عقیلی روی صحنه می‌روند.

به گزارش ایسنا، همایون شجریان ۲۱ سپتامبر (۳۰ شهریور) در بریزبن، ۲۳ سپتامبر (اول مهر) در ملبورن و ۲۴ سپتامبر (دوم مهر) در سیدنی روی صحنه می‌رود. سالار عقیلی نیز ۱۷ سپتامبر در شهر کلگری و ۲۳ سپتامبر در ونکوور کانادا به اجرای کنسرت می‌پردازد.

احیاگر قصیده خراسانی

به مناسبت سالروز درگذشت استاد احمد کمال پور، شاعر بلندآوازه و یکی از یار خراسانی

رهبر انقلاب، در گفت‌وگو با مصطفی محدثی خراسانی، میراث ادبی گرانسنگ او را بازخوانی کرده‌ایم

ال‌هه آر انیان

calture@khorasannews.com

«من خراسانی‌ام این است کمال من / که سخن گویم با سبک خراسانی». ۲۲ سال از درگذشت احمد کمال‌پور، متخلص به «کمال» می‌گذرد؛ شاعری که وقتی در ۱۳ سالگی، پدرش را از دست داد، برای امرار معاش، به شاهنامه‌خوانی می‌پرداخت، خطی خوش داشت و خوشنویسی هم می‌کرد. بنا به اعتقاد بسیاری از کارشناسان شعر، کمال‌پور قصیده سبک خراسانی را به کمال رساند و در سرودن اشعار آیینی هم توانا بود. او قصیده‌ها و غزل‌های پرشماری در وصف اهل بیت (ع) به ویژه امام رضا (ع) و امام حسین (ع) سروده‌است. از جمله اشعار آیینی او در مدح امام حسین (ع) می‌توان به این ابیات اشاره کرد: «حسین آمدو آمد سفیر آزادی / حسین آمدو بنمود خلق را ره راست / حسین آمدو در دست اوزمام جهان / حسین آمد و او خود جهان مستوفاست / حسین جان نبی و نبی است جان حسین / حسین آینه چهره رسول خداست». از احمد کمال‌پور به همراه غلامرضا قدسی، ذبیح... صاحبکار، علی باقرزاده و محمد باقری یاد می‌شود. در پی درگذشت احمد کمال‌پور در ۲۳ تیر ۱۳۷۹، رهبر انقلاب در پیامی نوشتند: «مرحوم احمد کمال، سخن‌سرای بزرگ و ارجمند بود که هم خلعت فاخر قصیده‌خراسانی، به شخصیت انسانی او جلال و جمال بخشیده بود و هم خصال والای او مایه آبرو و زینت شعر فارسی گشته بود. او مردی پاک سیرت، پارسا و پرهیزگار، آژآده و بلند نظر بود. او گوهر و شعر و هنر را به بازار سوداگری‌های مادی نبرد و قدر آن را نشکست. اوزبان گویای خود را در خدمت بزرگداشت ارزش‌های معنوی و دینی-ونه‌اهانت به‌آن- به کار گرفت. او دلی مؤمن، روحی پر دبار و مهربان، تنی متواضع و خاکسار و اندیشه‌ای پاک و تابناک داشت. او پهلوانی فروتن و شاعری حقگو و هنرمندی دیندار بود. با شرافت و پاکدامنی

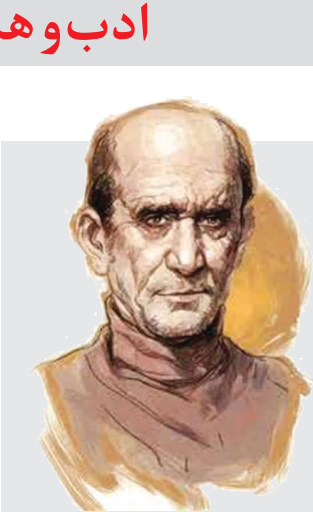
زندگی کرد و با سربلندی و نیک‌نامی به دیدار حق شتافت». در ادامه گفت‌وگوی ما با مصطفی محدثی خراسانی درباره شعر و شخصیت زندیاد کمال‌پور می‌خوانید.

■ **ترغیب شاعران نسل جدید به قصیده‌سرایی**

مصطفی محدثی معتقد است، برای شناخت شخصیت احمد کمال‌پور باید به مجموعه‌ای از فضیلت‌های او اشاره کرد. او می‌گوید: «ایشان را باید با شعرش، با شخصیت‌اش، با آداب معاشرتش و تأثیرش بر فضای ادبی خراسان و انجمن‌های ادبی به ویژه انجمن فرخ شناخت. این مجموعه، باعث شد او شخصیت منحصر به فردی در بین شاعران قرن اخیر در خراسان باشد و نامش در کنار تعداد انگشت شماری از شاعران مانند ذبیح... صاحبکار، قدسی، باقرزاده، قهرمان، شفیعی کدکنی و اخوان ثالث مطرح شود». این شاعر در ادامه، درباره جایگاه کمال در شعر خراسان می‌گوید: «احیای قالب قصیده و ترغیب شاعران به این قالب را مدیون احمد کمال هستیم. او

از چپ: مهدی اخوان ثالث - احمد کمال پور - محمد قهرمان - علی باقرزاده

نشان داد که این قالب همچنان ظرفیت دارد و می‌شود از ظرفیت‌های قصیده، به ویژه ظرفیت موسیقایی آن بهره گرفت. می‌دانید که سرودن قصیده به سبک خراسانی ویژگی‌های خاصی دارد از جمله استواری، پختگی زبان و استفاده از ظرفیت‌های موسیقایی در تناسب‌ها، موازنه‌ها و تصویرها. اگر کسی مکتب قصیده خراسانی را دریافته باشد، استفاده از ظرایف این قالب، می‌تواند خیلی تأثیرگذار باشد. کمال، ثابت کرد این قالب همچنان این ظرفیت را دارد که در خدمت مضامین و دغدغه‌های انسان امروز قرار بگیرد. یکی از جوان‌های هم‌دوره ما که خیلی خوب توانست این مسیر را پی بگیرد، مرتضی امیری اسفندقه‌است

■ **روایت شیرین حضور شفیعی کدکنی در کتابخانه کمال**

محدثی خراسانی در دوره جوانی مراوده‌یادی با زنده‌یاد کمال‌پور داشته و خاطرات زیادی با او دارد. او می‌گوید: «من اولین بار زنده‌یاد کمال را در کودکی و در خانه محمود فرخ دیدم. بعدها که مسئولیت انجمن شعر حوزه هنری را به عهده گرفتم، با امیری اسفندقه و حسن حسینی به انجمن فرخ می‌رفتم. آقای کمال به ما چند نفر توجه ویژه داشت و گاهی ما را با اصرار در ردیف جلوی جلسه می‌نشاند و می‌گفت حتما شعر بخوانیم. روزی با امیری اسفندقه برای احوال پرس‌ی به منزل زنده‌یاد کمال در حوالی بازار سرشور رفتم و ایشان برای ناهار مارانگه داشتند. ناهار را در اتاق کتابخانه‌شان خوردیم. ایشان تعریف می‌کردند، خیلی‌ها به این اتاق آمده و رفته‌اند. یک بار محمدرضا شفیعی کدکنی آمد و از صبح تا شب، غرق کتاب‌ها بود. به قدری که من حوصله‌ام سر رفت و دنبال کار خودم رفتم و هر از گاه سر می‌زدم و می‌دیدم او همچنان مشغول است و ۱۰-۲۰ کتاب را دور خودش چیده و ورق می‌زند. مثل این بود که به گنجی دست یافته‌است. محدثی افزود: من توفیق داشتم در چند سفر در محضر آقای کمال پور باشم. ایشان انسانی بسیار خوش‌مشرب، باحوصله و خوش‌سخن بودند».

انتخاب باز یگران نقش گشتاسب وار جاسب در «هفت‌خان اسفندیار»

امیر کاوه‌آه‌نین جان و اصغر پیران به عنوان باز یگران نقش گشتاسب ایرانی را ار جاسب تورانی در موسیقی-نمایش «هفت‌خان اسفندیار» انتخاب شدند. به گزارش ایسنا، به نقل از روابط عمومی سازمان هنری رسانه‌ای اوج، «هفت‌خان اسفندیار» برداشتی آزاد از شاهنامه حکیم ابوالقاسم فردوسی به قلم محمدرضا کوهستانی، به تهیه‌کنندگی اوج و با مشارکت بنیاد فرهنگ هنری رودکی است که پاییز امسال در تالار وحدت روی صحنه می‌رود. یوسفعلی میرشاکاب‌به‌عنوان مشاور محتوایی در این اثر حضور دارد. سهیل دانش‌اشراقی، طراحی صحنه و لباس و علی شفیعی‌ثابت، طراحی گریم این اثر نمایشی را عهده‌دار هستند. همچنین امین حیایی برای نقش «گرگسار» و غزل شاکری برای ایفای نقش «کتابون» در این تأثیر، برگزیده‌شده‌اند.

■ **هنوز در حال بررسی هستیم!**

روز گذشته، وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، خبر درخواست این وزارتخانه مبنی بر واگذاری مدیریت کتابخانه‌های کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان به نهاد کتابخانه‌های عمومی کشور را شائبه دانست و روابط عمومی این وزارتخانه توضیحاتی در این زمینه ارائه کرد: «وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، ضمن آن‌که انتشار یک گزارش کارشناسی را که هنوز فرایند بررسی‌های قانونی خود را حتی در کمیته و کمیسیون‌های تخصصی دولت نیز شروع نکرده، عملی نادرست می‌داند و جوسازی‌ها و انتشار اخبار دروغ‌نظیر تعطیلی و انحلال کتابخانه‌های کانون را نیز عملی غیر اخلاقی و در عین حال متوقع از سوی برخی جریان‌ها می‌داند، تأکید می‌کند اصل درخواست برای حمایت بیشتر، تقویت و هم‌افزایی جریان فرهنگی‌و اصل و ترویج کتاب‌خوانی بوده‌است و هر تصمیمی در حوزه فرهنگی دولت‌مدمی به‌پشتوانه کسب‌دیدگاه‌ها و نظرات کارشناسی دلسوزان و خبرگان اتفاق می‌افتد که موضوع اخیر نیز تابعی از این رویکرد کلان‌است. خدمات و زحمات بی‌شائبه‌همکاران عزیز کانون پرورش فکری کودکان و نوجوانان شایسته تقدیر بوده و بنیان‌دیدگاه‌های دلسوزانه موافق یا مخالف با اصل این پیشنهاد، موجب به‌رمندی بیشتر دستگاه‌های فرهنگی از نظرات کارشناسی و تخصصی عرصه فرهنگ می‌شود».

ادب و هنر

۷

گفت‌وگو

قلم استادانه زنده‌یاد تشکری در خلق داستان‌های دینی

گروه ادب و هنر-رمان تاریخی-دینی «مشکور» از آخرین آثار زنده‌یاد سعید تشکری است که به تازگی در انتشارات به‌نشر به چاپ رسیده‌است. این رمان، وقایع دوران امامت امام موسی کاظم (ع) و امام رضا (ع) را روایت می‌کند و شخصیت اصلی آن یونس بن عبدالرحمن، از سرآمدان علم حدیث و وکیل امام رضا (ع) است. پیش از این آثاری مانند «غریب‌قریب»، «موقف»، «آبی‌ها» و «اوسنه گوهر‌شاد» از سعید تشکری منتشر شده بود. در ادامه، گفت‌وگوی ما را با مهدی سیریز، مدیر تولید انتشارات به‌نشر درباره «مشکور» می‌خوانید.

داستان «مشکور» بر پایه روایات تاریخی است؟

بله. اساساً رمان تاریخی باید مبنایی تاریخی داشته باشد، اما قلم نویسنده است که با زیر و بم‌هایش یک واقعیت تاریخی صرف را تبدیل به اثری ادبی، جذاب و ماندگار می‌کند.

نویسنده تا چه اندازه در روایات تاریخی دست برده؟

به‌طور کلی رمان، عرصه تخیل است و رمان‌نویس نمی‌تواند به تاریخ و روایات تاریخی، صدرصد وفادار بماند. از این حیث، این رمان هم دنیای خود را می‌سازد که ممکن است چندان با واقعیت تاریخی انطباق نداشته باشد اما تلاش شده است مبنای اصلی آن، یعنی دوران امامت امام کاظم (ع)، با حقیقت سیره و دوره تاریخی ایشان نهایت‌سازگاری را داشته‌باشد.

نویسنده چطور در داستان جذابیت ایجاد کرده؟

زنده‌یاد تشکری با قلم افسونگر خود به نثر و زبانی ادبی دست یافته و پرداختی استادانه ارائه و تلاش کرده‌با به کارگیری شخصیت‌های مختلف و بهره‌گیری از خرده‌روایت‌ها به حجم و عمق اثر بیفزاید.

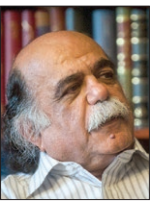
ویژگی‌های خاص داستان «مشکور» چیست؟ فضاسازی مناسب و شخصیت‌پردازی محکم و استوار، به‌ویژه شخصیت‌های مقلاص، مطلوب، کنیز، غلام و حکیم از دیگر نقاط قوت داستان است.

خبر

موسسه دهخدا:

استاد کزازی، مدرس مان نبوده!

موسسه لغت‌نامه دهخدا در پی انصراف استاد میرجلال‌الدین کزازی از این موسسه اعلام کرد، وی هرگز مدرس یا مؤلف موسسه دهخدا نبوده‌است.

به گزارش صبا، چندی پیش میرجلال‌الدین کزازی استاد زبان و ادبیات فارسی و شاهنامه‌پژوه در قالب یک فایل صوتی در صفحه مجازی اش انصراف خود را از همکاری با موسسه لغت‌نامه دهخدا اعلام کرد. حال این موسسه در اطلاعیه‌ای به انصراف استاد کزازی، واکنش نشان داده‌است.

متن اطلاعیه، به این شرح است: «آقای دکتر کزازی، برخلاف اخبار رسانه‌ها و فضای مجازی، هرگز سابقه همکاری با بخش تألیف لغت‌نامه، آموزش‌های آزاد و سایر بخش‌های موسسه را نداشته‌اند.

ایشان برای نخستین بار، در دوره جدید از مدیریت مؤسسه، توسط دکتر زمردی دعوت به همکاری شدند و تدریس کلاس‌های آزاد و عمومی شاهنامه را برای شش جلسه به‌صورت آنلاین پذیرفتند؛ اما پس از ارائه روز و ساعت درسی، به دلیل فضای دروغین حاکم بر رسانه‌ها و جوسازی‌ها، از شروع تدریس آنلاین اعلام انصراف کردند.

ایشان، با پیام صوتی، روز و ساعت تدریس را به مؤسسه اطلاع دادند و چند روز بعد، با پیام صوتی انصراف از شروع کلاس را اعلام کردند. پیام دوم ایشان (انصراف از شروع کلاس)، در خطاب و در مکالمات شخصی با مؤسسه بوده‌است؛ اما ایشان این پیام شخصی را در اختیار رسانه‌ها هم قرار دادند. رسانه‌ها نیز، بی‌خبر از عدم سابقه همکاری قبلی ایشان با مؤسسه، به این شایعات دامن زدند.

تأکید می‌شود دکتر کزازی، هرگز مدرس یا مؤلف موسسه دهخدا نبوده‌اند که قطع همکاری داشته‌باشند.»